

ДІЛО

ВХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 8-60 зок.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зок., Німеччині 7-50 зок.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зок., Австрії 7-50 зок.,
Швейцарії 1 зок.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкерні: 29-26.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

20 сот.

ТУТКИ HERBWO

150 ШТУК 35 СОТИКІВ
з найдешевших найліпші

Тільки цей

буде мати обезпечені будинки
на 1/3 їх вартости в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові,

хто викупить найдалше до 25. грудня ц. р.
свою полісу у місцевого агента „Дністра“.

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.

Конто ПКО. ч. 143.467.

Овочеві мармеляди

яблучні, малинові, сливові і морелеві
та повила і малинові соки

виробу першої і одинокі української
фабрики овочевих перетворів кооп.

„Продукція“

у Львові, вул. Павлівів ч. 16.

ЖАДАЙТЕ у всіх українських кооперативних
і приватних крамницях.

Після перенесення столиці України до Києва.

ЯК ВІДБИЛОСЯ ТЕ ПЕРЕНЕСЕННЯ НА КИЄВІ, А ЯК НА ХАРКОВІ?

Московський кореспондент „Соц. Вѣстни-
ка“ повідомляє, що через перенесення столиці
України до Києва настала там величезна помещи-
цька криза. В противенстві до Києва у Харко-
ві перенесення столиці спричинило масову
хвилю безробітних серед службовиків. При пере-

їзді у Київ забрали туди тільки вищих урядов-
ців, та й то більшість із них мусіла залишити
свої родини в Харкові. Нижчих урядовців вики-
нули масово просто на вулицю їх положення
тепер жахливе.

Українці просять Вашингтон інтервенювати в справі посилення харчів на Україну.

НЬЮ-ЙОРК, 31-го жовтня. (Вл. кор.) Вчорашні
журналисти подали вістку про наради уря-
ду Об'єднання Українських Організацій у справі
пересилання харчів на Східну Україну. Об'єд-
нання ухвалило резолюцію, виславу до стейто-

вого департаменту у Вашингтоні, а проханням
вставитися в совітській владі, щоб вона дозво-
лила вислати харчі з Америки для голодуючих
українців.

На богословські студії в Римі.

НЬЮ-ЙОРК, 1. листопада. (Вл. кор.) Минулої
журналисти виходили з нью-йорської пристані кандидати
в доктори богослов'я св. Йосафата в Римі, студен-
ти, що докінчували свої науки в Українській Ка-
толицькій Вищій Школі у Стемфорді. Поїхали
такі: Волод. Левицький з Нью-Йорку, Степан Ши-

манський і Володимир Вівчарівський зі Сквен-
тоу, Семен Юшак з Вотервілет та Нестор Романови-
ч з Вунсакет. В Римі будуть вони вчитися на
священників для праці в українській католицькій
єпархії у Злучених Державах.

ЗМІНИ В ЕСПАНЬСЬКОМУ УРЯДІ.

ПЕРЕСУНЕННЯ НА ПРАВО.

МАДРИД, 17. 11. ПАТ. Вчора дійшло до
реорганізації еспанського уряду. Відійшли мі-
ністри закорд. справ Сампер і мін. війни Гі-
далаго. Прем. Леру передав теку закордонних
справ міністрові маринарки Рошеві. Сам пре-
м'єр задержав теку міністра війни. До димісії
ж. Сампера і Гідалаго дійшло внаслідок не-

примирного становища до обох міністрів пар-
тії монархістів і аграрників.

Пересунення в уряді вказують на зріст
впливів народньої католицької партії від прово-
дом Хіля Роблеса, якого вплив на радикальну
партію прем. Леру постійно зростає. Кружля-
ють поговорки про дальші зміни в уряді.

Урядова криза в Бельгії протягається.

ПАРИЖ, 17. 11. ПАТ. Король Леопольд III.
звернувся увора колишньому прем'єрові Тевні-
сону створити новий уряд, бо мін. Жаспар зрік-
ся своєї місії. Тевніс відбув нараду з мін. Жас-
паром і дир. Франції. Політичні кола перекона-
ні, що швидко закінчиться день розяснить полі-

тичне положення в Бельгії. Ці кола запевня-
ють, що всякі побоювання за долю бельгій-
ського франка безосновні. Новий шеф уряду
є прихильником вдержання стабілізації фран-
ка, який має тепер покриття в золоті на 69%.

Кардинал Гаспарі тяжко занедужав.

РИМ, 17. 11. ПАТ. Здоровля кардинала Гас-
парі, який перестудився, вчора ввечері погір-

шилося. Лікарі побоюються запалення легких та
інших ускладнень.

Велика афера в Румунії.

БУКАРЕШТ, 17. 11. ПАТ. Парламентарна во-
да обговорювала авіт про доставу зброї фабриці
Шкода для румунського уряду. Звіт стверджує,
що контракт з фабрикою Шкода дуже некорис-
лив для Румунії. Референт складає відповідаль-
ність за колишнього міністра військових справ,

який підписав цей договір. Референт домагає-
ся передати ген. Шкодиного судові. Крім того ре-
ферент закинув колишньому міністрові фінансів
Поповичу припинявання судового слідства проти
винуватців.

Комінтерн заговорив.

Львів, 17. листопада 1934.

Із часів, коли Совіти енергійно пошукували за-
своєниками між капіталістичними державами
проти Японії та проти Німеччини, тоді комуні-
стичний інтернаціонал мовчав. Коли до всіх те-
риторій Совітів возили французького радикала
Ерріо, коли в Києві на його прийняття навіть по-
закопували були на Крепачику два ряди сме-
рек, тоді між ними, що витали цього типового
репрезентанта буржуазного французького світу,
були й представники Комінтерну. Весь час, коли
Літвінов торгувався зі Злученими Державами
Північної Америки в справі визнання Совітів —
Комінтерн мовчав. Сидів цей „штаб міжнародно-
го пролетаріату“ як у траві і тоді коли совіт-
ські дипломати добивали ганебного для них
союзу із буржуазною Францією. Мовчав він і то-
ді, коли Совіти робили заходи для свого вступу
до Союзу Народів. Мовчав він таким чином, що
не випускав у світ ніяких офіційних енуція-
цій до „пролетаріату цілого світу“. Зате не при-
пиняв він ні на хвилину своєї розкладової робо-
ти в усіх капіталістичних державах при допомо-
зі своїх агентур. Ці агентури працювали найін-
тенсивніше у Франції та в Злучених Державах
Півн. Америки. Не пускав він у світ ніяких го-
лосних енуціяцій навіть у часі недавніх відомих
еспанських подій. Чому так поступав Ко-
мінтерн? Тому, що цього вимагали інтереси офі-
ційної совітської політики на міжнародному
терені. Тією своєю тактикою Комінтерн лишній
раз доказав, що в усіх своїх учинках і праці він
цілковито залежний від російської комуністич-
ної партії і від совітського уряду, дарма, що цей
уряд офіційно, перед світом віднекується від
якоїнебудь залежності Комінтерну від нього. Со-
вітські офіційні чинники не раз і не два ствер-
джували в прилюдних енуціяціях, що Комін-
терн від них цілковито незалежний і що тому вони
не можуть мати впливу на його тактику. Все ми-
нулого року мав відбутися аїад Комінтерну і по-
го відложено до осені ц. р., але й у тому речині
він не відбувся. Зїад Комінтерну опов відложено,
бо того знов таки вимагав політичний інтерес
Совітів.

Колиж Совіти осягнули на міжнародному
політе, чого бажали, коли сильною ногою стали
і в Женеві, тоді Комінтерн оживився. Він навіть

Міські Театри у Львові.
12 год. „Маленький Летун“
комедія-назва Ремуса для молоді-
год. 3:30 „Дівчата в одностроїх“
заоружена драма молодих дівчат.

Театр Ріжнородностей
год. 3:30 „Той що змінив назвище“
цікава пєса Е. Воллеса.

Великий Театр
год. 7:30 Найкраща комедія Бернард Шоу
„ЛЮДИНА І НАДЛЮДИНА“
Поділ Дон Жуана сучасних часів.
„Під примусовою управою“

заговорив прилюдно, окремим маніфестом до пролетарів усього світу. Сталося це з нагоди 17-тих роковин більшовицької революції в б. Росії. А сьчеткували там ці речовини величчю не тільки парадними, маніфестаційними походами, академіями та бенкетами, але й невичайним пропагандистськими засобами в пресі.

Безліч святочинних огатей принесла більшовицька преса з нагоди роковин, а в них силу силених самохвальби, зокрема в ділянці досягнень на полі індустріалізації та колективізації. Нпр. більшовицька преса трубить, що „народів прибуток“ Совітів у порівнянні з 1926 р. потроївся, але тільки зі спеціальних економічних публікацій совітської преси можна з трудом довідатись, що державний бюджет СССР у порівнянні з 1926. роком зріс аж у дев'ятеро. Немає у святочинних статтях також і того, яким чином і яким крівавим коштом населення цей бюджет реалізують. „Переможний хід 1-ої п'ятирічки, заповідь неімовірних досягнень другої п'ятирічки в ділянці індустріалізації та заповідь стовідсоткової колективізації сільського господарства — ось ці перехвалки та рекаляма для досягнень „соціалістичної країни“.

З нагоди 17-их роковин більшовицької революції не забув про всі ті „досягнення“ згадати у прилюдному маніфесті, адресованому до всіх „трудящих“ і до всіх „пригноблених народів світу“, дуже крикливим тоном і Комінтерн. У маніфесті між іншим читаємо дослівно:

„Радянська влада в СССР забезпечила пролетаріатові перемогу в громадянській війні. Вона повела країну Рад по шляху індустріалізації. Вона добилась перемоги колгоспного ладу на селі. Диктатура пролетаріату, за проводом комуністичної партії, забезпечила перемогу першої п'ятирічки, вона веде до перемоги другої п'ятирічки, до побудовання безкласового соціалістичного суспільства. Радянський Союз, країна переможної пролетарської революції і диктатури пролетаріату, наочно показує цілому світові, що може зробити робітничий клас, навіть у технічно і культурно відсталій країні, коли влада в його руках“.

По такій загальній рекламі для Совітів, маніфест Комінтерну займається конкретними справами, бо справами „доказів“ на повноті твердження. Між тими „доказами“ бачимо і такі: „Диктатура пролетаріату СССР створила умови для безперервного зростання добробуту й культури трудящих мас. Вона перетворила

СССР на країну, де немає безробіття, (там тільки невольничтво і примусові роботи в пізнічних пралісах — прим. складача), де проведена широко система соціального забезпечування, де соціалістичне перебудування сільського господарства знищило зубожіння (всіх довело до голоду. — Прим. складача) в селі, де визволені всі раніше пригноблені національності (читає: визволені від життя, винищувані систематично розстрілами і голодом! — Прим. складача) та об'єднані у братерський союз“.

Дивіться, мовляв, усі пролетарі світа як треба робити, щоби себе ушасливити! „Немає мирного шляху — читаємо у маніфесті — до влади пролетаріату. Немає мирного шляху до соціалізму. Вірний свій історичний дім, себто підготовці мас для завоювання державної влади пролетаріатом, комуністичний Інтернаціонал з більшою ніж будь-коли наполегливістю кличе робітників об'єднатися в єдиний фронт для організації спільних виступів усіх робітників проти фашизму і загрози війни (але за соціальними революціями!), кличе робітників усіх країн об'єднатися для повалення влади буржуазії під ви-

пробуванням червоним прапором Маркса-Енгельса-Леніна-Сталіна, під прапором комуністичного інтернаціоналізму“.

З черги маніфест дає ще спеціальні інструкції для пролетаріату у Франції й Еспанії. Кінчиться гаслами: „Хай живе перемога світової пролетарської революції! Хай живе диктатура пролетаріату в цілому світі!“ Таким є останнє слово Комуністичного Інтернаціоналу, до так довго мовчав, повинуючись наказам московських державних керманічів. З нагоди 17-ліття більшовицької революції московський уряд за посередництвом Комінтерну приніс капіталістичному і буржуазному світові „милий“ дарунок у виді обговореного маніфесту. Зішляться ним напевно дуже всі теперішні прихильники та союзники Совітів та при допомозі женецької устави може й, як добре піде, причиняться до розповсюдження цього „мирного“ маніфесту між громадянами своїх держав. Колиб вони логічно поступали в політиці, то повинні б це зробити. Бо ж важко користуватися тільки односторонніми свідченнями Совітів у справі зберігання мира. Треба би допомогти і більшовикам з свого боку закріплювати цей мир при допомозі соціальних переворотів, які в їх спеціальності. Тоді свідчення булиб обоюдоцінні та рівноцінні.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 2.
(Рік осн. 1890). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювілярських магазинах в цілм краю. 3/3 10—50

Поміж католицизмом і православ'ям.

Чому московфіли залишаються ще у Греко-Катол. Церкві?

Львівський кореспондент московської газети у Вильні „Русское Слово“. В. Каренін, помістив там 15. ц. м. обширний допис п. н. „Рускіє уніяти в Галичині“ у зв'язку з меморіалом, який львівські московфіли передали недавно апостольському візитуаторові о. Гудечкові. Дуже цікавий хід думок дописувача, безумовно авторитетного представника всіх тих галицьких „русских“, які вже прийняли російську мову, як свою рідну та станули цілком на російський ґрунт. Не слід теж забувати, що п. Каренін, хоч і не належить тепер до редакції „Русского Голоса“, всеж був і є головним ідеологом нинішнього галицького московфілства.

Отож п. Каренін намагається на відносини у Греко-Катол. Церкві, та пояснює, чому „рускі“ не переходять масово до православ'я:

„Становище руских уніятів в українізованій уніятській церкві під національним

оглядом нестерпне. Не вважаючи на те, більшість руского населення в Галичині тримається унії, подекуди по традиції, а подекуди тому, що найближча уніята Православна Церква в Польщі також не дає рускому народові гарантії збереження його національних прав, будучи у високому ступні залежною від посторонніх чинників, з волі яких, та при допомозі їх українських наемників, підлягає знову насильній українізації...“

Виходить, що єдиний позитивний мотив, який тримає галицьких московфілів при Католицькій Церкві, — це традиція, — зрештою перебувають вони у ній лише тому, що нема куди перекочувати. Про вірування, про релігійні почування нема навіть мови. І колиб нпр. православ'я чи протестантизм у Польщі давав московфілам „гарантії“ щодо московського духа в церковній організації — вони негайно всі, як

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 19. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

27

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Вся управа публичних справ, ціла політика лежала в руках святоюрців-москвофілів, які, діставшись при допомозі альянсу з жидами до держ. ради, весь час від 1873—1879. трималися централістичного хвоста і йшли за урядом насліпо; таким чином добували особисті користи, а про справу народу не дбали зовсім. За весь той час не було найменшого зв'язку між посланими і народом, не було ані одного посольського звіту. Нарід не бачив своїх послів ніколи, навіть серед таких обставин, як у Тернопільщині, де був послом голосний Наумович, що мешкав у Скалаті, самій середині своєї округи і чейже емів до народу промовляти. Таке було тоді розуміння посольського обов'язку. Це була справді скандальна епоха рутенської політики.

Тамто ті вибори з 1873 р. з округи Тернопіль, Скалат, Збарж. Я був тоді учеником третьої класи, однак вони цікавили мене дуже. Ставало тоді проти себе двох руських кандидатів, Наумович і Качала. Польського кандидата не було. Поляки підтримували Качалу як автономіста. Та Качала упав, виїшов Наумович; тоді поляки вибрали за кілька днів Качалу з міста Божині. Вся та комбінація була су-

проти руського загалу дуже деморалізуюча і пошкодила багато українському рухові, що тоді шоймо піднімався. Москвофіли з Наумовичем, який тоді стояв на верху своєї популярності, були рішуче панамі ситуації.

За кілька днів по тих виборах відбувалися дуже характеристичні вибори з міста Тернополя, де ставали проти себе польський кандидат Евзебі Черкавський і жидівський адвокат Конзі Львова, підтримуваний також русинами. По місті розліпили за ним русько-жидівські відозви, якими ми дуже гіршилися, не розуміючи арканів політики, яка спричинила цей союз. Вибори були дуже бурхливі, тягнулися два дні й ціле місто було зрештоване. За Коном був і уряд. Жиди уживали всякої форми, щоб його вибрати; з русинів, не зважаючи на поручення згори, голосувало за Коном небагато, хіба деякі відважніші з інтелігенції. Загал ішов з поляками під кличем: „Проти жидів.“ Вкінці невеликою більшістю виїшов Черкавський. Тоді побачив я вибори і то дійсно бурхливі вперше і в мене задрожала тоді вперше політична жилка, хоч не думав, що мені самому прийдеться в житті тільки разів з виборами мати до діла. Зрештою в тім часі не було якогось замітнішого руху в Тернополі, ані на Поділлі. Принайменше я не затамив нічого подібного.

В 1871 р. приїхав до Тернополя на канонічну візитацію митрополит Йосиф Сембратович, витаний бандеріями і депутаціями; при цій нагоді відвідував він також гімназію.

В тодішнім житті русинів, особливо інтелігенції, мав, як уже вище згадано, велике значіння руський театр. Була це майже одинока нагода, при якій сходилися руські родини місцеві й ті, що зіїдилися з провінції. Українське слово й українська пісня зі сцени оживляли хоч на хвилину апатичний, приспаний загаль. Для нас, молоді, був кожний приїзд театру великим і дуже пожаданим святом. Ми не минали ані одної вистави, вслухувалися у виставлювані твори, вчилися співів, старалися понаїмитися з артистами, виїшов з ними в ближчі зв'язки та весь час побуту театру в місті жили переважно театральним життям. За моїх часів бував руський театр у Тернополі кількома наворотами. Найперше був у 1871 р. під дирекцією Моленського. Була це трупа дуже мала і нечисленна, яка могла грати лиш самі менші пєси, що не вимагали багато осіб; трупа диспонувала лиш дуже примітивними і недостаточними частинами гардероби і декораціями. В трупі були замітніші артисти, крім обох Моленських, Лукашевича, Стечинський, Вітошинський, Собецький та ще двох-трьох статистів. З таким матеріалом годі було давати щобудьліпшого, тому театр обмежився переважно до одноактових комедійок і водевілів. З більших виставив лиш Квітчинне „Сватання на Гончарівці“, яке було тоді „дугштіком“, та Коженковського „Верховинці“; останнє при допомозі старших учеників, що були добрими співаками й танцюристами та виповняли хори і танці.

Зі сторінок нашої історії.

В 75-ті роковини уродин д-ра Костя Левицького.

Не багато є людей в історії поодиноких народів, на житті і діяльності яких можнаб нагадно слідкувати за відродженням і розвитком цього народу. Екіп нашого національного відродження та дотеперішній розвій передешли ми відносно ще не зовсім давно і недалекі ще часи, як відійшли від нас ті, що клали основи під наше сучасне життя. Між живучими нашого національного храму є той, що не лише, що бачив самі фундаменти і був одним з робітників, але і був дійсним творцем-архітектором, що вивів будівлю з фасадою аж до самих її верхів.

Є ним д-р Кость Левицький, довголітній заслужений керманіч нашої національної політики, учений, адвокат, редактор популярних тижневиків і научних видавництв, освітній, рідношкілний та економічний діяч. — що в неділю, 18. листопада ц. р. кінчить 75 літ свого життя. Уроженець Нижнєва в Товмачині (18. XI. 1859) з цією околицею та з недалеким Станіславовом, де ходив до гімназії, зв'язує свої перші національні кроки і спроби праці. Попович з роду, не цурається зовсім тих, що живуть під стріхою і вже як гімназист та опісля як студент університету ширить там українське національне самознання.

До Львова на правничий виділ д-р Кость Левицький приходить осіною 1877. Були це часи ширшого національного розбудження серед української університетської молоді, що стала усувати москвофільську мертващину. Перед вели Іван Франко, Мих. Павлик, Іван Белей, Антін Горбачевський, Ілля Кокорудз та на кілька літ молодші Кость Левицький і Євген Олесницький та ще дехто. Близько них стояв і депо-старший Володимир Барвінський.

Переломовим був рік 1880. Тоді засновано „Діло" під ред. Вол. Барвінського, а на кілька місяців скоріше (1879) популярний латиністик „Батьківщину" під ред. Юл. Романчука. Була це українська суто політична преса, що невдовзі зробила справдішній переворот у поглядах нашого галицького громадянства. Дала вона почин під реальну політичну організацію народніх мас і приготувала ґрунт під ширшу освітньо-культурну працю, як менше і під налізу сучасну господарську організацію.

Діабетики! Вироблені на незрівнянім сиропі поручаємо пророжні тісточки, цуклади, торти, дієтичні, вілні від сахарини, „LEBROSE", Львів, Сикстуська ч. 31, Телефон 35-60. 560 2-10

Не німим свідком, але найбільш активним учасником-робітником, а невдовзі і ініціатором і керманічем національної праці у м'язе всіх Підлісних був — Кость Левицький. Брав участь при творенні початків нашої кооперативної („Нар. Торговля" 1883), опісля першого українського краєвого політичного товариства — „Народньої Ради" і при організації українського мішанства в „Зорі". Як кільканадцятьлітній член Головного Виділу „Просвіти", поділив немалі заслуги для її розвою як організатор і популяризатор.

І наукова праця не була чужою д-рові К. Левицькому. Цінна студія про „Провід Руську", численні статті в „Правничий Часописі", якої був редактором і в інших наукових видавництвах та періодиках до нинішнього „Життя і Права" включно, опрацювання і видання німецько-українського Словника та дрікміші научні причинки — найкращим цього доказом є і почесність дійсного члена „Наук. Т-ва ім. Шевченка" у Львові.

Не чужою йому була і праця на рідношкілній діяльності так ще перед війною, як і тепер до останніх літ. Його голосу і поради рідношкілні установи і збірники слухали завжди з найбільшою увагою і з ними рахувалися.

Ще більше помітна приязність д-ра Костя Левицького на сторінках історії нашого господарського відродження і організації. „Дністер", „Центробанк", „Зем. Банк Гіног.", „Ревіз. Союз Укр. Кооператив" — та багато-багато інших наших економічних установ і організацій завдячують йому своє повзання і існування, а деякі і кермування від самого початку до нині.

У своїй праці не поминув д-р К. Левицький і дуже невдачної ділянки — політики. До неї увійшов рівно перед 50 роками і кілька десятиліт за часів Австрії був її фактичним, а даліше і формальним керманічем, зокрема як створено Ук. Нац. Дем. Партію (1899) з її керівником Народнім Комітетом. Став послом до віденського парламенту (1907) і галицького союму (1908) і невдовзі обняв керму нашої політики в обох тих установах. З вибухом світової війни він дав почин до створення „Головної Укр. Ради", опісля у Відні „Загальної Укр. Ради", на чолі котрих станув і формально.

Був він і при Великому Зв'язі в листопаді 1918 р. і обняв керму першого українського уряду на теренах Східної Галичини та положив великі заслуги у законодавній праці Укр. Нац. Ради.

Як багато інших — перейшов і д-р К. Левицький політичну еміграцію з її всіми відем-

стій, перейшли до православ'я чи якоїнебудь іншої церкви. Очевидно, автор промовчує підсогок, який „руський" творять серед компактно-го українського православного населення на Холмщині, Волині, Поліссі і Підлісш, бо у світі тої віроісповідної і національної статистики про „масальство" може бути мова лише тоді, коли річ іде про ту московську політику церковної паршавсько-православної ерархії, яку вона веде супроти величезної більшості вірних-українців.

Промовчує теж п. Каренін, що фактично москвофіли є єдиним елементом, який сприяє ширенню в Галичині православ'я, що москвофільське греко-католицьке духовенство в Галичині переходило після інвазії російських військ у 1914-5 році масово на православ'я, та що взагалі всі галицькі москвофіли, світські й духовники, при найближчій нагоді, нпр. на випадок відбудови реакційної „єдино-неділімої" та відродження її імперіалістичних змагань — на другий день до одного покинули Греко-Католицьку Церкву.

І при тому всьому галицькі москвофіли мають ще чого нарікати, що їм діється у Греко-Катол. Церкві кривда і що церковна влада не сприяє москвофільству, яке тільки і чигає, щоб ту Церкву ослабити!

ЗА ЗАЛІЗНИЦЮ ТОВАРІ.

МОСКВА, 17. 11. ПАТ. Японський амбасадор у Москві Ота відбув 4-годинну нараду зі заступником комісара закордонних справ Стомовиком, на якій угадено спірні справи проліжні гідно-китайської залізничі. Японія згодилася загарантувати, що Манджу-Ко заплатить ССРСР тварами 2/3 вартості залізничі.

За влекшення утечі.

СОФІЯ, 17. XI. ПАТ. Суд у Бургас засудив сотника Ташева на 4 роки в'язниці і 80.000 левів гришні і втрату прав на 8 років за влекшення утечі провідникові микедонських терористів Іванові Михайлові. Другого підс. д-ра Бардарова суд засудив на 3 роки в'язниці, 60.000 левів гришні і втрату прав на 6 років. Третього звільнив.

Шкільна влада не противидась таким виступам, значить — удівала, що про них не знає; а для дотичних дебютантів було це великою честю виступати на сцені.

Слідуючого, 1872 року приїхав до Тернополя театр під дирекцією Бачинського, до котрого приступила вся трупа Молещького, так, що обі ці трупи злилися в одну. Так скомплетований театр був дуже добрий та стягав усю публіку з цілого міста без огляду на народність; не диво, що на кожній виставі сая була заповнена. Склад театру був численний і добірний, крім згаданих уже членів трупи Молещького, були ще обое Бачинські, обі Романовички, Теофіля і Маріяка, Гембіцький та інші визначніші сили, з якими можна вже було виставляти більші твори (переважно перекладані); головною атракцією того сезону була виставлена вперше в руській театрі як медьодрама „Галка" Моношка з дуже гарними строками і декораціями. Того року перебував театр у Тернополі майже три місяці. Та вже в короткім часі театр розбився знову на дві трупи і в 1873 р. або 1874 приїхала до Тернополя трупа Бачинського вже значно менша й гірша, як попередня. З цього сезону тямлю, що тоді виступав уперше на руській сцені Іван Гриневський, що грав тоді амантів, і Стефурак.

В зовсім іншій виді представився театр у 1875 р., що приїхав тоді під дирекцією Теофіля Романовички і покликав своїмі силами і своїм

репертуар. Були там обі Романовички, Косовська, Семківна (пізніша Стефуракова), Падлевська дуже молоденька Лявовська, що ставила тоді перші кроки на сцені (пізніше Біберовичева); з мушин: Наторський, Гриневський, Вітшинський, Люджевич.

Та головна вага цього сезону лежала в тому, що приїхав на виступи до Тернополя славнозвісний батько української сцени, Марко Кропивницький. Його виступи викликали незвичайне враження і піднесли дуже високо рівень цілого театру. Вже сама зовнішня поява Кропивницького була дуже імпозантна. Високий кремезний муштина, сорока літ, панував він над усім ансамблем так, що всі інші дієві особи на сцені були при ньому немов карли. Гра його була до подробиць викінчена, голос повний і металічний — високий барітон з широким реєстром; Кропивницький поринав особливо в народні пісні, яких умів дуже багато та співав їх як вкладки в народніх песах, або як окремі точки між актами.

Кропивницький виступав тільки в оригінальних українських творах. Перший його виступ був у Шевченкові „Назарі Стодолі", де грав Хому Кичатого; та вже слідуючого дня повторено „Назаря" в Кропивницьким у титуловій ролі, а Кичатим був Гриневський. Задля Кропивницького давали тоді „Назаря Стодолю" кілька разів. Відтак виступав ще в „Чорноморцях" як Кабція, в „Сватанні на Гончарівні" як Стецько з Гаврилом і Шельменку

в титулових ролях. Вся публіка захоплювалася його грою і співом. З його уст почули ми вперше пісні, як „Соловейко", „Удовина", „Очеретом" і т. д., які відразу стали всюди популярні.

Не тріса і казати, як дуже захоплена була ним молодь. Це стояв перед нами оригінальний українець, перший, якого ми бачили, втілення української літератури й мистецтва в одній особі. Ми слухали його із запертим відлхом і старалися не поминути й одного його слова. одного звуку, а вже найбільшим щастям для нас було, як кількох з нас мало нагоду познайомитися особисто з батьком українського театру. Ми були у нього в його мешканні і він говорив з нами широко про відносини в закордонній Україні, про літературу й мистецтво, давав нам книжки і ноты. Цих розмов і цієї стрічі з Кропивницьким я не забуду ніколи. Є вона для мене одним з найкращих споминів з гімназійних часів.

Опісля довелось мені бачити Кропивницького аж за двадцять літ, у 1894 р. в Києві, та він був уже тоді старий, підтопаний; мав за собою вироблену славу письменника й артиста, та не діяло вже від його особи тим молодечим чаром, тим справді козацьким завзяттям, яке поривало нас перед двадцятьма роками в Тернополі. А може й ми тоді дивились на нього іншими очима?

(Памі буде.)

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ

регулюють шлунок, хоронять від терпіння печінок, надмірної опасистості, намороз, зводять гемороїди і при нахилі до обструкції є ласким прочищувачим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 34/69 32-7

чим впливали. Вернувся з неї перед 10 роками, але без зневіри в остаточний успіх нашої Великої справи. Не одержав же керуючого місця у нашій політиці і взагалі від безпосередньо активної праці у ній усунувся. Свої майже невинні терпіння і неспокійні сили віддав він тепер у першу чергу економічній праці й організації як підставі наших дальших майбутніх досягнень. Не забув же і про освітньо-культурну та рідно-шкільну ділянку і тут був приміром для неодного з молодших, як треба і належить працювати послідовно, успішно і безкористо.

Як сеніор української палестри не забув д-р К. Левицький і про свою стану організацію, що до її розбудови причинився чимало як теперішній голова „Союзу Укр. Адвокатів“ і редактор „Життя і Права“ та як найкращий живий приклад для численного молодшого покоління!

На жаль, не втворили ми безвідкличних авторитетів у сьогоднішньому лихолітті. А все ж і у ньому найзамітнішою у нас постаттю є такий 75-літній Кость Левицький, який не має рівного між живучими для сучасного відродження українського народу і його Великого Звизгу — особливо тут у нинішній Батьківщині.

І наше свідоме громадянство, що з великою пошаною гляділо завжди на д-ра К. Левицького, в його 75-літні роковини уродин бажає йому одного, щоб у здоров'я та бодрости духа дожив хвилини бачити на власні очі здійснення того, що їх бачили перед 16 літами, а що так скоро минуло!

Д-р Степан Баран.

Болгарія й Україна.

(Докінчення).

Як бачимо, питання взаємин і зв'язків Болгарії з Україною широке у часі, глибоке у змісті, та по обох сторонах майже вичерпане.

Недержавна Україна для державної Болгарії майже не існує, бож відомо, що держава тільки з державою може мати діло. Перед війною між Болгарією і Росією були живі зв'язки через Україну та її південні („воєноросійські“) оселі болгар. Тоді ж панувала в Болгарії сильна русофільська течія, яку в сьогодні замічаємо у ветеранів визвольних змагань з Туреччиною та з доби відродження. Ці болгарські патріоти-діячі майже не признають українського народу, вважаючи його відтінком російського народу. Не переконали їх про інше в їх верозуміння української мови, хоча руську мову і літературу вони загалом знають.

Сьогодні Болгарія старається затиснути зв'язки з Польщею. І природно: бож віддавна чимало болгарської молоді вчиться у високих польських школах — Кракова, Львова, а після війни у Варшаві. Оця молодь жива, гаряча і рухлива приймає активну участь у студентському житті своїх товаришів-поляків. Із старших поетів Дора Габс та її покійний чоловік проф. Вацлав Пенев, а серед молодших чимала група педагогів і наукових діячів є виразними прихильниками і знавцями польської літератури та науки.

6, щоправда, серед болгар поважні знавці й прихильники України. До таких належав зять Драгоманова — проф. Шишманов († 1928), що добре говорив по українськи та дав змогу своєму синові добре навчитися матірної і своїх діалектів мови. Знають Україну й визначні фахівці, як: проф. болгарської словесности Арнаудов, болгарської мови

Романски та болгарського мистецтва Філов. Щирим прихильником і знавцем української поезії особливого Шевченка є поет і письменник Чілінгіров, а в 60 роках любив і перекладали Шевченка Славейков і Караєвдов. А проте треба ствердити, що українсько-болгарські взаємини є все таки випадкові, дрібні, та гейби тільки потенцією майбутнього дружнього зближення. А ставиться воно тоді, коли українська молодь постаріється познайомитися зі своїми товаришами болгарами та перейме від них усе добре і гарне з буйного південного темпераменту, що є основою невсипущого та нестримного змагання до здійснення наміченого. Болгарин у заграничній високій школі передовсім учиться, а дома він працює — витривало, бо боротьба за життя стає все тяжча. І саме землероб болгарин — прегарний рільник, огородник та садівник в останніх часах став працювати у нас у Галичині біля більших міст. Ось у кого треба вчитися нашій молоді, високошкільній та рідношкільній і сільській, властивого способу праці на землі.

Болгарія — прегарна країна, в ній є чимало чому подивуватися і навчитися українцеві. Ось у Пловдиві на 100.000 населення перебуває в Народній Бібліотеці 12.000 читачів річно! та стільки ж у музею! Невелика країна — з великим розмахом культури духової і матеріальної.

І. Свенціцький.

Камізельки, пульвери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїнів ч. 4. 47/83 3-60

Перший відгомін справи кирило-методіївців у польській пресі.

Під газдом „Петербург“ привісся „Хроніка“ 7. ч. „Trzeci Maja“ з 29. січня 1848. р. ось-ось вийде: „Журнал міністерства справ освіти в Петербурзі оповістить віддачу харківського університету й наукової округи цього імення під управу військового губернатора країни українців (Malorusinów). Ця постановка являється вислідом неприхильних для царського уряду рухів між українцями, з поміж яких, як недавно повідомляли німецькі часописи, вже трьох професорів вислав цар на Сибір за вільнодумство, себто за вільне думання. Цей нарід, про який забула Європа, бажає утримати свою національність і самостійність, а це в силу переяславського трактату, який зробив із Московою Хмельницький 1654 р., коли відділився від Польщі. Згідно із агаданним трактатом Україна (Malorus) (губернії Чернігівська, Полтавська, Харківська тощо) під правним оглядом стоїть у такому відношенні до московської держави, як Молдавія і Волощина до Османської Порти“ (с. 608).

В наведених словах маємо найправильніший відгук арештування й покарання кирило-методіївців у польській пресі. Як скрізь, де про цікаву подію нема фактичних даних, заступає їх чутка й уява, так і тут виступають Тарас Шевченко, Панько Куліш і Микола Костомарів як професори. Шо їх трьох має тут на думці автор звістки й що її автором був Францішек Духінський, бачимо зі статті останнього, надрукованої у агаданому часописі в ч. 12—15., себто в 4, 11, 18. й 25. березня 1848 р. п. з. „Umowa perejaslawska“.

„В одному з останніх чисел нашого часопису — починав свою статтю Духінський — з приводу нового царського указу, силою якого харківський університет і наукову округу цього імення віддано під управу військового генерал-губернатора губерній, названих малоруськими (Чернігівська, Полтавська, Харківська й Кат-

ринославська) ми зробили увагу, що ця навіть у Росії надзвичайна постановка являється вислідком умовних порушень у цій країні, які неможливо ціря, дуже могутніх, коли цар був призначений покарати зачинним у Росії для молоді яка вчиться, осудом, віддаючи її на військову службу в солдати; багатьох із студентів університету, а навіть трьох учителів київського університету заслано на Сибір за агаданто живий вплив змагань до української самостійности. Ті вчителі й студенти всі українці. — Повторюємо, надзвичайна сміливість цілей, яку виявили осуджені, приневольила царя покарати цих злочинців для Москви, навіть не було звичайного суду; бо з одного боку домагання перейшли вже межі чисто літературної, умовної самостійности, — з другого цар боїться відкрити перед Європою ту правду, що не тільки польська шляхта, поляки, католики постійною боротьбою і посвятию заперечують московській державі моральної й політичної єдності, але навіть ті, яких він називає росіянами, що є в реалітій єдності з Москвою, відриваються від неї й добиваються політичної самостійности. Це новий страшний рак для царя! і цар волів би не жити, як того нового рака, що точить його державу, показати перед Європою! — Німців незвичайно вразило те, що цар переслідує мало со-

Рагляни, пальта -- убрання

верхи на футра з бельських матеріалів

поручає

Мечислав Залескі

Львів, пл. Марійська 10.
Телефон 53. 475 4-5

годні відомий Європі нарід, а думаючи про нього, що мусів загинути протягом двістілітнього свого зв'язку з Московою (відколи в 1654 р. козаки відокремились від Польщі), вони багатого повидамували байок, щоб вияснити переслідування українців. Однак справа змагання українців до самостійности сьогодні найпезніша та й в Європі знайома дипломатам, з другого боку це змагання в такої сили, що говорення про нього вже цілком не може зашкодити великій справі багатородного народу; бо тепер же в окремих осіб, не в цілості або тілі частини суспільности, але в усіх її верствах є єдність почувань, думок і ділань, щоб приготувати самостійність“. Із сказаного тут автор робив такий висновок для поляків: „Нам, полякам, наперед для нас самих, потому, щоб освідомити решту Європи про справжній стан речей щодо цього народу, дітей нашого історичного виховання, треба відсвіжати в пам'яті минуле козаків, — називаних сьогодні найнесправедливіше малорусинами“.

Шляхи, якими перейшли у своєму житті козаки, цікаві й учать багато. Мадейовський висловився, що якщо в XVII столітті потрапили бубиби поляки відокремити справи релігії від політичних справ і погреб краю, „як потреба цього розділу в сьогодні невіддільною істинною для щастя народів“, не втратила б була Польща козаків. „Як дії козаків, так і наші минулі дії належать до історії, однак з них маємо багато чого навчитися“, — стверджував Духінський і запевняв, що „про ці наші відносини до козаків виступив один із співробітників нашого часопису декілька цікавих статей“, які мав надрукувати „Trzeci Maj“. Та в 18. ч. з 31. березня (усього один листок) часопис перестав виходити, тому й стаття Духінського лишилась незакінченою.

„Сьогодні — він далі автор свою річ — декілька слів про переяславську умову, зроблену між Хмельницьким і царем Олексієм Михайловичем 1654 р., а про яку саме умову ми сказали, що її силою Україна стоїть у такому відношенні до Москви, як Молдавія і Волощина до Порти; говоримо: стоїть, бо насильство не має сили права. Москва не може показати перед світом нової умови, зробленої з українцями, яка нищила б переяславську умову, яку зробили добровільно обидві сторони 1654 р. — А як Москва виробила сьогоднішню політичну самостійність князів Молдавії й Волохії самим пильнуванням умови, зробленої між Портою й волохами 1460 р. відповідалним способом ціла Європа уявляється за правами України, якщо українці самі мудро й стійко упоминатимуться про лікониання паралел-

Третина мешканців Польщі анальфабети.

У зв'язку з акцією проти неграмотности в Польщі польські освітні чинники обчислюють, що у Варшаві живе 200 тисяч анальфабетів, значить, що 6-тий мешканець не вмів читати ні писати. Ще гірше представляється справа, коли брати на увагу цілу Польщу. На основі першого перепису населення з 1921 р. було в містах 955.972 анальфабетів, а в селах 5.585.221, отже разом 6.541.193.

1.197 залізничних катастроф у ССРСР.

МОСКВА, 17. 11. ПАТ. Жахливий стан польовицьких залізниць ілюструє найкраще статистика залізничних катастроф на сибірській залізниці. За перших 9 місяців н. в. було 1.197 менших

і більших залізничних катастроф. Большевицька влада каже, що 1.077 катастроф спричинили службовики. Тому за 3 місяці понесли аляничий рух на 233 години.

завської умови, яка виле Іх із Москвою. — Єдиність, передбачливість, постійність, докази яких неможливо дати потомки товаришів Хмельницького в 1648 р. в часі першої боротьби з Миколою, що бачив відібрати їм польські права, якими суцілься в них земські й цивільні справи, аж до призначення царя до уступок, дають багато найкращих нагін для Іх краю та для людства. А що до московської сили — хай пам'ятають українці, що не в силі Бог, а в правді Бог. — А хто ж є до нас силою Москви, як не козаки?..."

Далі наводив автор такі головні пункти переяславської умови: 1) Козаки збережуть свої права й привілеї й управлятимуться самі відповідно до способу, який приймуть на своїх зборах, і ніяка особа в Росії не має права мішатися до їх справ. 2) Судитиме їх старшина згідно з їх національними законами. 3) Московський патріарх не матиме ніякого впливу на їх духовенство. 4) Мають право вибирати гетьмана, якого мають потвердити царі. 5) Зі свого боку козаки обов'язуються утримувати 60.000 війська на службу царі. Царі й царіці потверджували переяславську умову, але й порушували її.

М. Возняк.
(Далі буде).

Свята 1-ого листопада.

ЖОВКВА.

В листопадові роковини відбулось у нас торжественне богослуження в церкві оо. Василіян, що була виповнена по береги. Співав залучений з тутешніх інтелігентів та міщан під дир. молодого черця-священника. По богослуженні була проведена за полегших українців, до якої стануло 12 священників. Настрій підчас тих богослужень-направ був незвичайний.

Помилування засудженого на смерть.

Президент республіки, прихилившись до обороки Литви, члена ОУН, підписав акт ласки, помилувавши Олександра Литвинюка кару смерті на кару довічного ув'язнення. Литвина засудив тернопільський суд присяжних за участь в убивстві поліциста Гловацького в Томі, пов. Скалат.

Гло міліонів на роботи і регуляцію рік.

Як повідомляє варшавська преса, приготування до створення однолітнього фронту праці, який буде возгоджувати всі справи, зв'язані з допомогою безробітним в Польщі, потребують до 1. мілья 1935. р. Почавши від нового бюджетового року стане діяти централізований уряд для справ зведення в Польщі. Йому буде підлягати: ведення публичних робіт, виплата грошових допомог, поради для безробітних, допомога молоді в таборах праці, освіта акція безробітних. Об'єднаний фонд праці переведе велику компанію робіт в роках 1935-6, на яку будуть призначені кредити у висоті 100 мільйонів зол. Значна частина тих кредитів буде зужита на регуляцію рік, щоб запобігти повеням.

Новий морський трактат.

ЛОНДОН, 16. 11. ПАТ. Лондонські наради змінилися підписанням нового морського трактату, який заступить вашингтонський договір. Британська делегація поставила американській делегації цілу низку питань. Здогадуються, що новий морський трактат в засади признає рівність Японії та обмежить містоту великих воєнних кораблів до 30.000 тон. Воєнні флоты Злучених Держав, В. Британії та Японії залишаться в відношенні 5:5:3. Японська делегація одержала нові інструкції з Токіо такого змісту: Японський уряд погодиться на пропозиції британської делегації, але під умовиною, що В. Британія має додаткові виснаження в справі морського трактату.

ВАШИНГТОН, 16. 11. ПАТ. Британський уряд запропонував урядові Злучених Держав спільну акцію, коли переговори в Лондоні розіб'ються.

Загадочні літаки над Норвегією.

ОСЛЬО, 17. XI. ПАТ. Як відомо минулого року появились над північними бережжями Норвегії загадочні літаки, які вислали незрозумілі сигнали. Тепер знову візита тих літаків повторилася. "Тіденс Тегн" пише, що це японські літаки, які прилетіли сюди завдяки організації у Фінляндії.

НАЙКРАЩА ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ
РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Ідемо до Америки!

І то в додатку зовсім задурно
першою класою!

Цю подорож, як також багато інших
цінних нагород здобудуть щасливі у вели-
кій конкурсі для радіослухачів

під гаслом

49/71

З ЛЯМПОЮ ТУНГСРАМ У ШИРОКИЙ СВІТІ!

Подробиці і умовини конкурсу безплатно
у всіх радіевих фірмах.

Висліди громадських виборів в 12 повітах станиславівського воєвідства.

Офіційна „Газета Польська“ повідомляє:

„Останніми днями перевели вибори в 890 громадах на просторі 12 повітів, причім в 791 громадах — тому, що була оголошена тільки одна компромісова листа — голосування не відбулося. На загальне число 17.647 мандатів дістали ВВ і симпатичні — 10.192 мандатів, УНДО —

5.035, українські радикали — 1.896, ППС — 57, сидеки — 16, людовці — 128, хадеки — 28, сіоністи — 186, радикальна лівиця — 60, крайні українські націоналісти — 49. Поділ мандатів щодо національностей такий: поляки 13.798, українці 13.076, жида 417, німці 355, караїми 1.

Японія посередничить між Злученими Державами і Манджу-Ко.

ВАШИНГТОН, 17. 11. ПАТ. По конференції з державним секретарем Гулем японський амбасадор Сетто заявив, що Японія буде посередничити між Злученими Державами і Манджу-Ко у

справі нафтового монополю. Амбасадор заявив, що нафтовий монопол у Манджу-Ко влічому не порушує трактату 9-ох держав ані засади відкритих дверей.

..... отже: лише тютюки
„Пріма Ліга“ 150 за 35 сот.

Мадярщина не лякається слідства.

ПАРИЖ, 17. 11. ПАТ. Аваз повідомляє з Женеви що югославський уряд буде домагатися, щоб Рада Ліги Націй вислала тільки на чергу нарад демарш у справі вбивства короля. Меморіал з вислідами слідства уряд першле пізніше. Покищо міністри закордонних справ держав Малої Антанти угадують свої погляди на цю справу.

БУКАРЕШТ, 17. 11. ПАТ. Мадярська преса пише що Мадярщина не лякається, щоб Рада Ліги Націй вислала куліс марсельського атентату. Атентатчик був македонцем, плян атентату вирішено в Бельгії, гроші на атентат надішли з Південної Америки і в Бельгії. Покищо невідомо, чи співники вбивства мали чехословацькі паспортні і чи зброю перепачкувала ім чешка. „Мадяршаг“ сподіється, що Рада Ліги висвітлить цілу справу і внеможливить наклепи проти Мадярщини.

Оборонний і мецько-японський союз.

ЛОНДОН, 17. XI. ПАТ. „Дейли Телеграф“ повідомляє з Токіо, що зростає зближення між Японією та Німеччиною. Останніми часами приїхало до Японії багато кореспондентів німецьких часописів. Їх приїзд є передвістником важних посунень у справі визнання Манджу-Ко Берліном і закінчення оборонного союзу між Японією та Німеччиною. Зрештою в японській громадській думці віддавна є симпатії для Німеччини. Задумане Японією закупно трьох нових Цепелінів для вдергання повітряної комунікації між Токіом і Сінгапуром є дальший доказ зростаючої приязні. Та нема сумніву, що Японія ждатиме на висліди морської конференції в Лондоні і на спроби порозуміння з Англією, заки ухвалить постанови в справі взаємин з Німеччиною.

Хуртовина навістила Францію.

Південну Францію навістила катастрофальна хуртовина. В тульонській пристані зударився торпедовий човен із іншим човном, на якому був старшина та сім моряків. Човен утонув, залоза врятувалася. Заповіжені приїзди кількох пожежних кораблів відкачали в останній хвилині тому, що ескадра мусіла вернутись до Тульону. На побережжі Марсель затонуло багато рибальських човнів. На французькій Рівері падають дощі, в Вогевах упав сніг.

СССР дістане 100 мільйонів кредиту.

МОСКВА, 17. 11. ПАТ. Вольшевський амбасадор у Вашингтоні Троїновський привіз до Москви пропозицію уряду Злучених Держав у справі товарного кредиту для ССОР на суму 100 мільйонів доларів. 100 міль. кредит буде вище опроцентований, а надвишку відсотків зачислюватимуть на сплату догів, які затягнув російський уряд перед революцією. Політичні коле переконані, що уряд ССОР погодиться на всі пропозиції уряду Злучених Держав.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Міністр Ляваль відбув наряду з австрійським послом у Парижі, якого заповнив, що ставовище Франції у справі незалежності Австрії не змінилося.

— З югославським послом у Парижі Опалійковичем мін. Ляваль обговорив висліди слідства у справі атентату у Марселі. Франція піддержити воту Югославії.

— У Пловдиві у Болгарії повісили комуніста Лазарова за ширення комуністичної акції між військом.

— Підчас плебіситу у басейні Сарі в дні 13. січня голосуватиме коло 541.000 мешанців.

— У найближчій часі ССОР навяже дипломатичні взаємини з Югославією.

— У Відтороді відбулась нарада турецького міністра закордонних справ Тевфік Рухді Беа з мін. Бфтичем. Оба міністри ствердили однаковість поглядів.

— Кавца. Шушніг відбув нараду з Мусолінім.

— У Шріху поліція арештувала 26 осіб за протижидівські маніфестації.

— Мін. Ляваль виїхав до Женеви.

— Британський міністр колоній Томас заявив, що В. Британія не знає ані безпосередньо, ані посередньо тайних договорів.

Воєнний стан в Іспанії продовжений.

БАРСЕЛЬОНА, 17. XI. ПАТ. Поліція затопила в морі 16 тон зброї і муніції, яку сконфіскувала підчас ревізії. Дотепер затопила 24 тонн воєнного матеріалу. Одночасно воєнний стан уряд продовжив на 30 днів. Уряд розклав ката-льонську поліцію. Тому безпека погіршилась, бо еспанська поліція ще не обізнана станиць. Множаться грабникові напади.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

Знижка цін на всілякі блаватні і новинні товари у фірмі **Галицький Магазин Новин** Львів — вул. Галицька ч. 15.

В обороні зневаженого діяча.

Недавно подали мій новинку про побиття невідомими людьми рідношкільного діяча у Самборі, д-ра Матіяшка.

В цій справі дістаємо від Кружка РПШ ім. Шевченка у Самборі такий комунікат, вирішений на засіданні Старшини того Кружка РПШ.

„Старшина Кружка стверджує, що у виступі п. д-ра Матіяшка на Загальних Зборах Кружка 7. 10. ц. р. нічого такого не було, щоби когонебудь могло образити. З огляду на те, що напад на д-ра Матіяшка загальною вважати з його виступом на Загальних Зборах Кружка РПШ ім. Шевченка у Самборі, Старшина вважає за відповідне зайняти становище й осуджує цей напад як прояв крайньої некультурності.

При цій нагоді стверджує Старшина, що відноситься з повним довіром до д-ра Матіяшка як члена Старшини Кружка“.

Підписані: д-р М. Галушинський, голова, Кульчицький як секретар.

З кінової хроніки.

Єрусалим на фільмі. У Єрусалимі повстало товариство, яке має на меті зреалізувати велику фільму п. з. „Єрусалим — свята земля“. Фільм складатиметься з трьох окремих частин: жидівської, арабської та християнської. Фільм покаже природу краю, його багатство, історичні та релігійні пам'ятки, типи населення і т. д. У фільмі підкреслюють працю від часу, коли Палестина стала осередком жидівського націоналізму.

Диктатор Голівуду, що має рішальний голос, коли йде про моральність фільму, заборонив випустити на світові екрани фільму „Весела вдовичка“ з Морісом Шеваліє і Жанетою Макдональд, коли не виріжуть з неї сцени танків у кабаре. Танок сам по собі не є так дуже неприличний, зате строї танечниць, на думку „диктатора“ можуть порушити моральність Голівуду.

Робінзон Крузо, що давно вже появлявся був на німій фільмі, появляється тепер удруге як звуковик. Фільму приготував виробництво „Юніверсел“. Знімки роблять уже на острові Хуана-Фернандеса, на якому від 1704—1705 року жив справжній Робінзон, себто Олександр Селькірк.

Рене Клер у Лондоні. Велике англійське виробництво „Лондон-Фільм“ стягає до своїх робітень щораз більше відомих акторів і режисерів. Торік уже перейшов туди Даглас Фербенкс зі своїм сином, який прийняв навіть британське громадянство, в останніх часах поїхав до Лондону Бастер Кітон, Чарльз Роджерс, а тепер підписав з Олександром Кордою (творцем „Катерини Великої“ з Єлисаветою Бергнер) контракт відомий французький режисер Рене Клер. Він інсценізуватиме фільму п. з. „Пан Трістам іде на захід“. Головні ролі гратиме Джон Берімор або Чарльз Лафтон. „Лондон-Фільм“ дає досі такі мистецькі фільми, як агадана „Катерина Велика“, „6 жінок Генріха VIII“ і „Приватне життя Дон Хуана з Дагласом Фербенксом у головній ролі“.

Нова організація фільмової індустрії у СРСР. СРСР фільмовий промисл перевів недавно у себе нову організацію. У Москві повстала центральна установа під назвою „Госек“. У цій верхній установі зішлись всі дотеперішні фільмові трести, як: „Союзкіно-імпорт“, „Союзкіно-експорт“, „Союз-фільм“ — як союз фільмопродукції, „Рус-кіно“ як союз кінотеатрів, „Союз-кіно-хроніка“ як союз фільмових тижневиків і „Нігіфі“ — союз фільмових етеліє.

Кількість кінотеатрів налічують у СРСР на 28.169 — на кругло 170 мільйонів населення. Треба замітити, що в цьому числі є теж селі, призначені на всякі інші цілі, театри й такі кіна, що висвітлюють фільму раз на тиждень. Світі заключили з Польщею умову, на основі якої ввезуть до неї дванадцять совітських фільмів. На першому місці, стоїть звукова фільма відомого режисера Олександра П. з. „Оце весела молодість!“ Польський заголовок фільму дещо інший: „Світ сміється“.

НОВИНКИ

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЯ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **Хочете мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліана Гаушенського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187**

— **Найкраще випраний ковнірець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 25—?**

— **Нема більше старих жінок. Бо модерна жінка вже не мусить бути невільницею кухні і годинами смажитися при вогні. Сьогодні, за 5 хвилин можна мати не тільки дуже смачну але також поживну і здорову легуміну з порошку будинного „Ароза“. 694**

— **Сірі Однострої — це одинока велика епопея-повість Листопадових Днів, що повинна знайти в кожній бібліотеці т-ва й хаті! Жива акція, добра мова й колорит автора дають досконалу цілість. Замовляти: Львів, Ринок 10. „Неділя“. Ціна 2.90 зол. + 50 сот. на порто.**

— **Реалізування гасла „свій до свого по своє“. В-во „Українська Рекляма“ здійснюючи гасло „свій до свого по своє“ видало з початком жовтня ц. р. основний інформатор-адресар всіх українських фірм і інституцій по цілому світу п. з. „Провідник“ до українських фірм і інституцій в краю і закордоном“ на рік 1935. Без огляду на великі кошти підготови до видання — „Провідник“ коштує тільки 3.50 зол., пересилка 25 сот., для закордону 1 долар з пересилкою. Хто замовить понад 5 примірників дістає 20% опусту. Замовляти в адміністрації Видавництва „Українська Рекляма“, Львів, вул. Корняків 1/П.**

— **Вп. членам Т-ва „Львівський Боян“ пригадуємо, що загальні збори Т-ва відбудуться у вівторок 20. ц. м. в малій залі Т-ва (вул. Шашкевича III) в год. 6. вечором. Після загальних зборів проба хору до ювілейного концерту в честь Осипа Юрія Федьківця.**

— **„Діти дітям“. Літча симфонічна оркестра грає в четвер 22. ц. м. у великій залі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові, Шашкевича 5 від год. 8.15 веч. Солістами є: Леся Деркачівна (скр.), Люся Мечниківна (форт.) й Іванко Баранський (віолончеля). Цим разом дохід з концерту призначений для хорих і убогих учнів Вищого Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові. Билети в ціні 50, 1.00 і 1.50 можна дістати в Союзному Базарі Руська ч. 20 і вечором в день концерту при касі. З огляду на те, що перший концерт літчої симфонічної оркестри, що відбувся в червні ц. р., пройшов з великим успіхом, треба надіятись, що й цей концерт буде випроданий. Тому треба заздалегідь замовити билети.**

— **150-ліття греко-кат. парохії у Відні.** З нагоди 150-ліття української греко-кат. парохії при церкві Св. Варвари у Відні (Л. Постгассе 8) відбудуться там ювілейні торжества з такою програмою: Субота, 17. листопада 1934: 9 г. Заупокійна Служба Божа за основників і добродіїв парохії і за померше у Відні парохіяльне духовенство. — 18 г. Вечірня з лютією в честь св. Вм. Варвари. Молебень. Неділя, 18. листопада 1934: 7, 8 і 9 г. Служби Божі в грецькому, вірменському і латинському обряді. 10 г. Торжественна Літургія зі святочною проповіддю Впр. о. пралата Якова Фрида. 12 г. Водосвяття на церковній площі. 16 г. Вечірня. Молебень до св. Йосафата з українською проповіддю. 17 г. Торжественний похід зі св. Тайнами кругом церкви, ведений Всес. о. Германом Пайхльом, з воюю оо. Венедиктинів у Відні. 18 г. Вступна проповідь Впр. проф. д-ра Леопольда Вокава з циклю „Царство Христове на Сході і Заході“. Німецьке богослуження. 19 г. Річне зібрання членів Товариства св. Йосафата в гр. кат. парохіяльному уряді на Л. Рімергассе 1. Від понеділка, 19. до суботи, 24. листопада 1934: Щоденно: 7, 8 і 9 г. Служби Божі при гробі св. Йосафата. 18.30 г. Молебень. Проповідь о. д-ра Л. Вокава. Благословення св. Тайнами Субота, 24. листопада 1934: 18. г. Вечірня в честь св. Йосафата. Проповідь Впр. о. Адольфа Іннеркофлера „Жертва св. Йосафата“. Благословення св. Тайнами. Неділя, 25. листопада 1934: Празник св. Сщм. Йосафата. 8.30 г. Служба Божа в латинському обряді і чеська проповідь Впр. о. д-ра Франца Стриада, місіонера з Моравії. 10 г. Архиерейська Служба Божа Впр. о. св. Кир Дионізія Нярдія, гр. кат. єпископа з Крижівців у Югославії. Святочна проповідь о. А. Іннеркофлера. 16 г. Вечірня. Українська проповідь Впр. св. Кир Дионізія Нярдія. 17 г. Чеське богослуження і проповідь Впр. о. д-ра Ф. Стриада. 18 г. Привіт Його Єминенції о. кардинала д-ра Теодора Інніцера і посвячення ним нової вітчини а риза-

ми св. Йосафата. Німецька лютія і проповідь о. А. Іннеркофлера. Благословення св. Тайнами 20 г. Святочне зібрання української гр. кат. парохіяльної громади і її гостей в залах Українського Клубу (Л. Банкгассе 1). По понеділку, 26. листопада 1934: 8 г. Служба Божа при св. Мощах Впр. о. д-ра Стриада. 18.30 г. Німецька лютія.

— **Шпиталь для умово хорих в Бучачі.** Тому що наслідком недостачі місць в Кульнарській умово заведенні багато умово хорих є на волі та нерозагрожують прилюдній безпеці, лікарська рада роблять заходи, щоби в Бучачі отворити шпиталь для умово хорих.

— **Скарбова палата в Станиславові.** Аг. Веху повідомляє, що на днях ізлизиться офіційне оголошення в справі скасування П скарбової палати у Львові та створення окремої скарбової палати для станиславівського воєводства з осідком у Станиславові. Зміни в організації скарбової влади в трьох південно-східних воєводствах будуть ґрунтуватися на створенні нової скарбової палати лише для станиславівського воєводства з цим що справи тернопільського воєводства влучать до компетенції скарбової палати у Львові. Зміни ці вийдуть у життя з 1. квітня 1935 р., себто з новим бюджетним роком.

— **Болгарське вино.** До Софії приїхало шість купців із Польщі, щоби купити міліон літрів болгарських вин і привезти до Польщі. За це Болгарія малаб закупити в Польщі якусь кількість залізничних шин.

— **До ювілею проф. Ол. Лотоцького.** Українське Історико-Філологічне Т-во в Празі присвячує своє чергове засідання, 27. листопада вшануванню проф. Олександра Лотоцького. Огляд сороклітньої наукової праці ювілянта зроблять проф. Д. Дорошенко і проф. В. Седовський. У цьому засіданні візьме участь і сам проф. О. Лотоцький, який є одним з найстарших членів Історико-Філологічного Товариства в Празі.

— **Кандидати на лавників м. Львова.** Зачувати, що деякі міські кола висувать такі кандидатури на лавників: Дузіна, Поратинського, Келера, Цвинара, Децикевича (укр), Козьола і Судгофа. Восьмого лавника мають представити жиди.

— **Боротьба молоді з деморалізацією.** Сенат львівського університету розглядав меморіал католицької молоді в справі вуличної порнографії, яку ширять всякі елементи ріжними способами. Сенат звернувся в тій справі до адміністрації влади.

— **Загрожена озимина.** З ріжних сторін краю повідомляють, що наслідком довгої теплої осені на озиминах, головню на житі виступила масово брухатна ржа. Крім того появилася гесьма муха, яка нищить цілі гектари жита і пшениці. В деяких околицях пошесть ржі і геської мухи приняла розміри катастрофи. Хлібороби мусіли переорати озимину. В хліборобських колах думають, що на весну можна надіятись сильнішого розвою ржі, особливо в першій половині весняної пори. Тому майбутній врожай заповідається слабо.

— **Зміни у видавництвах польських щоденників.** Як повідомляє „Курер Львовскі“, щоденники „Газету Поранну“ купили уділовці „Хвілі“. В останніх часах була вона власністю спадкоємців відомого промисловця Егера, але знайшлася в таких важких фінансових умовах, що теперішній її власник, Егер молодший, рішився її продати. Хотіли купити представники львівської ошанції, що не мають тепер власного органу, однак до купна не дійшло. Остаточню купили її два передові уділовці жидівської „Хвілі“, а це молодший брат головного редактора Гешелеса і адв. д-р Мойсей Догілевський. Так перевелися майже всі поважніші органи польської опінії у Львові, що повстали в передвоєнних часах. Після упадку давнього „Курера Львовського“ і „Слово Польского“ прийшла черга на „Газету Поранну“, яка в новій своїй фазі буде тільки філією „Хвілі“. Залишився ще „Век Нови“, хоча до його видавничої опілки належать теж жиди. „Газета Львовська“, відновлена в поменшеному виді після ліквідації, виходить тільки задля урядових комунікатів і оголошень, стже в прилюдній опінії не грає ніякої ролі.

— **Спадок фреквенції у вищих школах стверджено при останніх вписах.** На правничому виділі варшавського університету чело вписаних студентів не переступило визначеного контингенту. На гуманістичному виділі тогож університету зголосилося коло 300 студенток, отже майже вдвоє менше ніж торік; в головній школі сільського господарства 260 осіб супроти 300 в минулому році. Значний спадок заношено теж на рільничому виділі тої школи, бо вписалося ледви 67 осіб супроти 123 торік. Також на варшавській політехніці наплив нових студентів зменшився а порівнянні з минулим роком

Оказійна продаж — флякелі на біллі 0-65, баталіна 180, штрукси і бархани за безцін купити у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Бойків ч. 12.

За оголошення редакція не відповідає

З друкарні Вил. Спідки „Ліао“, Львів. Ризок 10.